

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 21619-03-17

בפני כבוד השופט סארי גיוסי

המבקש: _____

ש.מ.

ע"י ב"כ עו"ד עמוס צדיקה

נגד

המשיבה: _____ א.מ.

ע"י ב"כ עו"ד זאב הבר

פסק-דין

א. בקשת רשות ערעור על החלטת בית משפט לענייני משפחה בחיפה (כבי ס. הנשיא השופטת ש. ברגר), בתמ"ש 26072-05-13, מיום 1.3.17, במסגרתה דחה את בקשת המבקש לבטל חיובו במזונותיה הזמניים של בתו ה. כבת 14 שנים (להלן: "ה"), ובסך של 3,750 ₪ לחודש, המשולמים לידי אמה המשיבה, פרודתו, ועל על אף ש-ה. מתגוררת עמו מזה כשנתיים וחצי, הוא זה הנושא בכל הוצאותיה והיא אינה מקיימת קשר עם אמה.

אליבא דבית משפט קמא, הטעם המרכזי לדחיית בקשת המבקש היה נעוץ בעובדה לפיה, הוא זה אשר מונע קיומם של מפגשים בין המשיבה לבין ה. ועל כן אין הוא יכול להיבנות ממחדליו.

העובדות הרלוונטיות בתמצית

ב. המבקש והמשיבה נישאו זה לזו ביום 0.0.92 .

מנישואיהם נולדו ארבעה ילדים: שתי בנות בגירות (ע. ו-ש.), ושני ילדים קטינים: ה. כבת 14 שנים; ו-ע. כבן 13 שנים.

בשנת 2013 פרץ סכסוך קשה בין הצדדים שבעקבותיו הוגשו לבית משפט קמא מספר תביעות, בהן תביעה למזונות אישה; תביעה למזונות שני הקטינים ולמזונות הבת (הבגירה) בתקופת שירותה הצבאי.

בהחלטה בימ"ש קמא, באשר למזונות זמניים, מיום 24.7.13, חויב המבקש לשאת במזונות המשיבה וילדיו כדלהלן:

למזונות הזמניים של ה. ו-ע. - חויב לשלם סך של 10,000 ₪ לחודש (5,000 ₪ לכל ילד);

כן חוייב במלוא הוצאות המשכנתא ומלוא הוצאות החזקת הדירה;

במלוא הוצאות הבריאות שאינן כלולות בסל הבריאות של שלושת הילדים (ש. ה. ו-ע.);

במלוא הוצאות החינוך של הקטינים בכפוף להצגת קבלות, קרי: תשלומי חובה לבית הספר, סל תרבות, עלות חוג אחד עבור כל אחד מהקטינים עד לסך של 250 ₪ לחוג; במלוא עלות שיעורים פרטיים על פי המלצת מחנך או מורה מקצועי;

למזונותיה הזמניים של הבת ש. (לתקופת השירות בצה"ל) חויב המבקש לשלם סך של 1,650 ₪ בחודש;

מזונות המשיבה (מזונות אישה) חויב המבקש לשלם סך של 5,000 ₪ בחודש.

ג. בהחלטה מיום 28.9.14, אימץ בית משפט קמא את המלצות מכון שלם וקבע, כי ה. ו-ע. יהיו במשמורת משותפת (זמנית) של שני ההורים.

בעקבות החלטה זו, הגיש המבקש ביום 4.11.14, בקשה להפחתת המזונות הזמניים שנפסקו לטובת ה. ו-ע.

בהחלטה מיום 23.2.15, דחה בית משפט קמא את בקשת המבקש מטעמים דיוניים בלא שדן בבקשה לגופה. בית משפט קמא נימק את החלטתו בכך שאין מקום לבחון החלטות ביניים למזונות, אלא אם הוכח שינוי נסיבות מהותי. מאחר ובאותו שלב טרם נשמעו הוכחות, הרי שטענות המבקש לשינוי נסיבות טרם הוכחו.

ד. על החלטה זו הגיש המבקש בקשת רשות ערעור אשר נדונה בפני כב' השופט ח. שרעבי. בפסק-דין מיום 27.4.15 (רמ"ש 16093-03-15), התקבלה חלקית בקשת רשות הערעור, במובן זה שבית המשפט המחוזי קיבל את טענות המבקש, כי החלטה למשמורת משותפת מהווה שינוי נסיבות מהותי, וכי היא על בית משפט קמא לדון לאלתר בבקשה להפחתת המזונות הזמניים של ה. ו-ע. בית המשפט המחוזי הורה, כי שאלת הפחתת המזונות הזמניים של ה. ו-ע., תוחזר לפתחו של בית משפט קמא.

לאור הוראות פסק-הדין הנ"ל, ניתנה החלטה נוספת למזונות זמניים, מיום 9.6.15, ובמסגרתה הופחתו דמי המזונות הזמניים של הבת ה. בשיעור של 25%, מסך של 5,000 ₪ לחודש לסך של 3,750 ₪ לחודש, וזאת בהתבסס על פסק-הדין של כב' השופטת י. וילנר בעמ"ש 51098-09-14 ב.ב. נ' א.ב. (קטין) (8.2.15).

ה. המבקש הגיש בקשת רשות ערעור גם על החלטה זו. בהחלטה מיום 29.9.15 (רמ"ש 46702-09-14) דחה בית המשפט המחוזי, כב' השופט ח. שרעבי, את בקשת המבקש, הן משום שההפחתה שנקבעה על ידי בית משפט קמא, תואמת את נסיבות המקרה ואת הפסיקה, והן משום שמדובר במזונות זמניים בלבד.

ו. ביום 19.12.16, הגיש המבקש לפני בית משפט קמא בקשה נוספת (בקשה 63) - לביטול מזונות הבת ה. בטענה שלא מתקיימים כל הסדרי ראייה בינה לבין המשיבה, וכי המבקש הוא ההורה המשמורן הבלעדי של ה. ונושא בכל הוצאותיה.

החלטת בית משפט קמא נשוא בקשת רשות הערעור

ז. בהחלטה מיום 1.3.17, דחה בית משפט קמא את בקשת המבקש. להלן עיקריה:

סוגיית המזונות שלובה בסוגיית המשמורת באופן מובהק שכן השתיים משליכות ישירות אחת על השנייה;

(1) בית משפט קמא מפנה לתסקיר עו"ס מיום 5.4.16, וקובע:

"מהתסקיר עולה תמונה ברורה לפיה האב הוא המפעיל את ה. כ'בובה על חוט' בכל הנוגע לקשר בין ה. לאמה, וכי הקשר בין השתיים מתקיים על פי רצון האב, בבחינת - רוצה האב - יתקיים הקשר. לא רוצה - לא יתקיים".

(2) בית משפט קמא התרשם, כי התנהלותו של האב נובעת, בין היתר, מרצונו להפחית או לבטל את מזונות הבת ה.

עוד קובע בית משפט קמא, כי האב מצוי תחת הרושם השגוי לפיו **"העדר קשר = היעדר מזונות"**.

(3) כל עוד סוגיית חידוש הקשר מצויה בידי בימ"ש במסגרת החלטות זמניות, אין בכוונת בית משפט קמא להפחית ו/או לבטל את דמי המזונות.

(4) עמדת ב"כ האב, כי חיוב המזונות הוא תלוי חלוקת הזמנים בין ההורים, הינה שגויה. ביטול החיוב במזונות הבת ה. יביא להמשך הניכור ההורי ועלול להוביל לניתוק הקשר בין ה. לבין אמה.

(5) בית משפט קמא דחה את בקשת המבקש, בין היתר, בנימוק שאין בעל דין יכול להיבנות ממחדליו, היינו - מחד, האב מונע קיומם של מפגשים בין האם לבתו, ומאידך, עותר לביטול מזונות בטענה, כי זמני השעות אינם מתקיימים.

טענות המבקש בתמצית:

ח. ה. נמצאת במשמורת בלעדית של המבקש מאז 28.9.14; וממועד זה ועד עתה היא מתגוררת אצל המבקש והוא נושא בכל הוצאותיה. המשמורת המשותפת אינה מתקיימת מזה מספר שנים והיא הפכה ל"אות מתה";

המבקש נושא במזונות כפל, שהרי הוא גם משלם למשיבה את חיוב המזונות וגם נושא בהוצאות הישירות של הבת ה.;

בין המשיבה לבין ה. קיים קשר, אומנם מוגבל ומצומצם, אך לא ניתן להסיק מכאן, כי המבקש מסכל את הקשר ומונע אותו;

בית משפט קמא בחר להעניש את המבקש על תרומתו להעדר הקשר בין ה. לבין המשיבה, בכך שהותיר את חיוב המזונות של ה. על כנו;

תשלום דמי המזונות על פי הדין העברי נועד לטובת הקטין ולכיסוי צרכיו;

המשיבה גרמה לנתק מוחלט בין ע. לבין המבקש. אין איזון בהחלטת בית משפט קמא - המבקש מחויב במזונות הבת ה. משום שגרם לנתק בינה לבין המשיבה; ואילו לגבי הבן ע. עשה בית משפט קמא בדיוק את ההיפך - המבקש ממשיך לשאת במזונות הבן ע. על אף שהמשיבה גרמה לנתק בינו לבין המבקש;

בהתאם לדין העברי, הוא הדין האישי החל במקרה דנן, מזונות ילדים נפסקים על פי הוצאה בפועל ובהתאם לאבות המזונות;

חיוב מזונות "עונשיים" אינו קיים בדין;

ישנם כלים משפטיים להתמודד עם תסמונת ה"ניכור הוריי", ובכלל זה סנקציות, צווים וכיוצ"ב, אך לא מזונות עונשיים. במקרה דנן, בית משפט קמא כבר קבע סנקציה כספית בגין כל הפרה של הסדרי הראיה והעמידה על סך של 300 ₪ עבור כל הפרה.

טענות המשיבה בתמצית

ט. דין הבקשה להידחות על הסף, מאחר והבקשה לביטול מזונות הבת ה. מהווה ניסיון להחיות מחדש עתירה שנדחתה הן על ידי בית משפט קמא והן בהחלטת בית המשפט המחוזי מיום 27.4.15;

המבקש אינו יכול להיבנות ממחדליו, כך שמחד הוא מונע את המפגשים הסדירים ומנגד עותר להפחתת המזונות;

לא חל כל שינוי נסיבות מהותי בהתייחס למשמורת ולהסדרי הביקור עם הקטינים;

המשיבה מוציאה כספים עבור הבת ה. ובהם רכישת בגדים, נעליים ואוכל;

דיון והכרעה

י. לאחר שבחנתי את החלטת בית משפט קמא ואת טענות הצדדים בכתב ובעל פה, הגעתי למסקנה, כי יש לקבל את בקשת רשות הערעור, לדון בה כבערעור ולקבל את הערעור באופן שהחלטת בית משפט קמא תבוטל, כן יבוטל חיוב המבקש במזונות זמניים עבור ה.

המרת החיוב מדין מזונות לסנקציה כספית

יא. בית משפט קמא לא ביסס את ההחלטה על דיני המזונות או על צרכיה והוצאותיה של הבת ה., אלא המיר את החיוב מדין מזונות לסנקציה כספית, אותה השית על המבקש ולטובת המשיבה, על שום כך שהוא הגורם לניתוק הקשר בין ה. לבין אימה המשיבה.

סבורני כי לא היה נכון לנהוג כך הן דיונית והן מהותית.

במישור הדיוני

יב. בית משפט קמא אינו מוסמך להמיר את החיוב כאמור, שעה שעומדת ותלויה בפניו תביעה למזונות ילדים. בית משפט קמא העניק למשיבה סעד החורג ממסגרת התביעה למזונות. גם אם ההחלטה ניתנה מכח סמכותו של בית משפט קמא ליתן הוראות בגדרי תביעת "המשמורת והסדרי הראיה", עדיין היה מקום להידרש לסוגית הסנקציה הכספית במסגרת בקשה והליך מתאימים.

המשיבה לא הגישה לבית משפט קמא תובענה נפרדת, בין בעילה חוזית, בין בעילה נזיקית ובין לפי פקודת בזיון בית משפט, ובמסגרתה היתה עותרת להטלת סנקציות על המבקש בשל כך שהוא מפר את ההחלטה הקובעת את הסדרי השהייה של ה.

אפילו היתה מוגשת על ידי המשיבה תובענה מתאימה, הרי שהיה עליה להוכיח את עילתה ואת היקף הפיצוי הראוי, ואילו למבקש היתה הזכות להשמיע את טענותיו ולהפריך את גרסתה.

במילים אחרות: אפילו תאמר, כי המבקש הפר את חובותיו כלפי המשיבה ו/או הקטינה, וא החלטות בית משפט קמא, כפי שגם עולה מתסקיר הסעד מיום 5.4.16, יש לשאול האם היקף הפיצוי הראוי להשתלם למשיבה או הסנקציה הכספית, הם שווי ערך לדמי המזונות החודשיים בהם חויב המבקש, גבוהים מהם או שמא נמוכים מהם? שאלה זו כמו גם רבות אחרות, ראוי כי תתבררנה לגופן, בירור שלא נערך בבית משפט קמא, וראוי שזה ייעשה בהליך נפרד אשר יתנהל ויתברר כדבעי על פי סדרי הדין.

בל נשכח גם, כי בהחלטה מיום 28.10.15, קבע בית משפט קמא סנקציה כספית בסך של 300 ₪ שעל כל אחד מבני-הזוג לשלם בגין הפרה של כל ביקור וביקור. המשיבה הגישה ללשכת ההוצאה לפועל בקשה לביצוע פסק-

דין כספי בסך של 46,800 ₪ בגין 169 ביקורים שהופרו על ידי המבקש. הנה כי כן, לא ברור מדוע נדרש בית משפט קמא להמיר את חיוב המזונות בסנקציה כספית, שעה שהמתווה לאכיפה של הסדרי הביקור כבר נקבע על ידו?

לא זו אף זו - בידי המשיבה שתי החלטות חופפות המזכות אותה בסעד כספי למקרה של הפרת הסדרי השהייה על ידי המבקש. האין בכך משום "כפל חיובים"?

בכל הכבוד הראוי, החלטת בית משפט קמא, הגם שיש בה מסר חשוב, חד וברור, מתעלמת מסדרי הדין ומזכויותיו הדיוניות של המבקש.

במישור המהותי

יג. אין חולק, כי הבת ה. מתגוררת עם המבקש וכל הוצאותיה ממומנות על ידו. מסקנה זו עולה הן מהחלטת בית משפט קמא, והן מטענות המשיבה עצמה, כי הקשר עם הבת ה. נותק בעידודו וביוזמתו של המבקש.

כאמור לעיל, בהחלטת בית המשפט המחוזי מיום 27.4.15 (בעניינם של הצדדים ברמ"ש 15-03-16093), שינוי המשמורת ל"משמורת משותפת" נחשב לשינוי נסיבות מהותי. אם משמורת משותפת מהווה שינוי נסיבות מהותי, הרי אותה מסקנה מתחייבת היא ביחס למעבר ה. למגורים קבועים בדירת אביה המבקש כשהיא וממעטת מאוד להיפגש עם אמה המשיבה. מפגשים אקראיים ולא סדירים בין ה' לבין המשיבה, מעודדים מאוד ונוטעים תקווה לשיקום היחסים, אך אינם מאפילים על שינוי הנסיבות המהותי שחל במקרה דנן, ויהא הגורם לכך אשר יהיה.

כאן עולה השאלה האם אב המונע את קיומם של הסדרי שהיית הילדים אצל אמם רשאי להסתמך על אי-קיומו של התנאי, ולדרוש את ביטול חיובו במזונות שמא בכך "חוטא יוצא נשכר"? בית משפט קמא השיב על כך בשלילה.

אינני תמים דעים עם קביעה זו של בית משפט קמא. אין לכחד, החלטת בית משפט קמא מציפה בעיה ערכית ומוסרית מן המעלה הראשונה; הלב נחמץ נוכח הנסיבות המתוארות. אך יחד עם זאת, גם אם יוכח בסופו של יום, כי

המבקש הוא אשר גרם לנתק בין המשיבה לבין ה. והוא הגורם לניכור ההורי, הרי שעם כל הצער שבדבר ועם כל מורת-הרוח המתבקשת מהתנהגות זו הראויה לכל גנאי, מבחינה משפטית צרופה אין ליצור קורלציה בין התנהגות המבקש לשם סיכול הקשר לבין המשך חיובו במזונות או בסנקציה חודשית בגובה המזונות המשולמת לידי המשיבה.

מסקנתו של בית משפט קמא, כי בעל-דין אינו יכול להיבנות ממחדליו, נכונה היא במישור המשפטי (ראה לעניין זה את סעי' 28 לחוק החוזים [חלק כללי], תשל"ג-1973 הדין בסיכול תנאי), אולם אין זה ראוי להיזקק לכך במקרה דנן - אין לקשור בין סיכול הסדרי הביקור על ידי המבקש לבין חיוב במזונות, הגם שעל ידי פעולות הסיכול מפקיע המבקש את חיוב המזונות, ודין חיוב מדיני מזונות לחוד ודין הפרת הסדרי השהייה לחוד ואין לקשור ביניהם.

יד. המרת החיוב, מחיוב מדין מזונות לסנקציה כספית, איננו טכני כי אם מהותי. מבחינה מהותית, מזונות הבת ה. נפסקו על פי צרכיה והוצאותיה, ובהסתמך על כך שהמשיבה נושאת בנטל ההוצאות (בין בעת שהמשמורת הייתה יחידנית ובין בעת שהמשמורת הפכה למשותפת).

טו. בהחלטה מיום 24.7.13, קבע בית משפט קמא, כי על המבקש לשאת בתשלום מזונות זמניים לשני ילדיו, ה. ו-ע. בסכום קצוב בסך של 5,000 ₪ לכל אחד מהם (להלן: "ההחלטה למזונות זמניים").

בהחלטה הקובעת מזונות זמניים הקדיש בית משפט קמא פרק נכבד למקור החיוב במזונות ילדים על פי הדין העברי. וכך פתח בית משפט קמא את ההחלטה למזונות זמניים: "בני הזוג הינם יהודים לפיכך חל לעניין חיוב המזונות דינו של המשפט העברי ע"פ הוראת סעיף 3 (א) לחוק לתיקון דיני המשפחה (מזונות) תשי"ט-1959".

בהמשך, בהחלטה למזונות זמניים, מובאת סקירה מקיפה של פסיקת בית המשפט העליון על היקף החיוב במזונות, תוך התייחסות לחיוב האבסולוטי החל על אב במימון הצרכים ההכרחיים וחיוב מדין צדקה בגין ההוצאות העודפות.

בהחלטה מיום 9.6.15, הפחית בית משפט קמא את המזונות הזמניים המשולמים לבת ה. לסך של 3,750 ₪ לחודש, וזאת לאור העובדה שהמשמורת עליה הפכה למשמורת משותפת, ונטל ההוצאות מתחלק בין ההורים. בית משפט קמא הפחית את דמי המזונות בשיעור של 25%, בהתאם לפסיקת בית המשפט המחוזי בחיפה בעמ"ש 51098-09-14 א.כ. (קטין) נ' ב.כ. (8.2.15).

כבכל החלטה על מזונות, גם בהחלטה למזונות זמניים וגם בהחלטה להפחתת המזונות אשר ניתנו בבית משפט קמא, הקו המנחה העובר כ"חוט השני", כמתחייב גם על פי הדין, הוא **שדמי המזונות נפסקו בהתאם לצרכי הילדים, היינו - הוכחת צרכים ממשיים שיש בצידם הוצאה בפועל.**

טז. אין מחלוקת עובדתית, כי הבת ה. ניתקה את הקשר עם אימה, ולמצער ממעטת היא מאוד להיפגש עימה (כך טען ב"כ המבקש בדיון לפני). מכל מקום, נוכח המצב העובדתי המצער, **אין הוצאה בפועל של המשיבה עבור ה.**

במילים נוספות: תשלום המזונות שמשלם המבקש לידי המשיבה עבור הבת ה. אין בו כדי לממן את הוצאות ה., כי אם מעשיר הוא את קופתה של המשיבה.

אין בידי לקבל את טענות המשיבה, לפיהן היא מוציאה כספים עבור הבת ה. ראשית, קשה להלום את טענות המשיבה כאשר היא טוענת שהמבקש גרם לנתק בין ה. לבניה, ובאותה נשימה ממש טוענת היא שהיא מוציאה כספים עבור הוצאות הבת ה. שנית, טענה זו לא נטענה בפני בית משפט קמא.

יז. הנה כי כן, חיוב המזונות בסך של 5,000 ₪ שנקבע בהחלטה למזונות זמניים, ולאחר מכן הופחת לסך של 3,750 ₪, איננו יכול להיחשב עוד במהותו כ"חיוב במזונות", ומשכך, בסיס החיוב נשמט ודינו להתבטל.

אומנם, יתכנו מקרים בהם הדין העברי יוצר זיקה בין חיוב מזונות לסרבנות קשר מצד הילד, לדוג' - "בן מרדן", שאז בהתקיים תנאים מחמירים, מופטר החייב במזונות, באופן חלקי או מלא, מתשלום מזונות הילד עד לחידוש הקשר. יחד עם זאת, אין הנדון דומה לראיה. במה אמורים הדברים?

ראשית, בנסיבות של "בן מרדן" נשללים מזונות הילד עקב סרבנות הקשר עם האב הנושא במזונות. הרציונאל העומד בבסיס ההלכה של "בן מרדן" הוא ליצור תמריץ לחידוש הקשר. בענייננו, המקרה הפוך לנסיבות של "בן מרדן" - המבקש הוא ההורה המגדל את ה. הוא אשר נושא בכל צרכיה והוצאותיה, ועל פי החלטת בית משפט קמא, מחויב להמשיך ולשלם את דמי המזונות לידי המשיבה.

ודוק: אילו הגיש המבקש תביעה לחיוב המשיבה במזונות הבת ה. ובהנחה שהיתה חבה בתשלום מזונותיה או חלק מהם (בניגוד להחלטות הקיימות), יתכן והיה מקום לשקול לפטור את המשיבה ממזונות ה. בשל סרבנות הקשר.

שנית, כאשר מדובר בנסיבות של "בן מרדן", מקור העילה להפחתה/לביטול היא בדיני מזונות. בענייננו, בית משפט קמא סטה מדיני המזונות, עת נתן לחיוב סיווג חדש הדומה לסנקציות הכספיות המוטלות על פי פקודת בזיון בית משפט.

סמכות בית משפט לענייני משפחה לאכיפת וביצוע החלטות להסדרי ראייה

יח. לבית המשפט לענייני משפחה **סמכויות נרחבות לאכיפת וביצוע** החלטות שניתנו על ידו בעקבות הפרת החלטות למשמורת והסדרי ראייה. בין הסמכויות הרבות ניתן למנות את אלה:

- **חיוב בסנקציות על פי סעי' 6 לפקודת בזיון בית משפט**. שתי הערות באשר לשימוש בסמכות לפי פקודת בזיון בית משפט:

האחת, תשלום הקנס לפי סעי' 6 (1) לפקודת בזיון בית משפט, הוא לטובת אוצר המדינה ולא לבעל הדין שכנגד (ראה בשפ 6224/16 פלוני נ' פלונית (28.8.16)).

השנייה, בית המשפט מוסמך להפעיל סמכויות אלה, רק אם הוגשה תובענה לפי פקודת בזיון בית משפט ולא במסגרת תביעה למזונות. עיינו: ע"א 245/87 ברנשטיין נ' ברנשטיין (31.12.87); על האמצעים

לאכיפה של הסדרי ראייה, ראה מאמרו של דר' יואב מזא"ה "אכיפה של הסדרי ראייה", הפרקליט נא (תשע"א) 227.

- נקיטת אמצעים לשמירת ענייניו של קטין מכוח סעי' 68 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962, ובין היתר - הטלת סנקציה כספית על ההורה המפר את הסדרי הראייה. גם הפעלת סמכות זו של בית המשפט כפופה לקיומה של מסגרת דיונית, קרי - הגשת תובענה מתאימה.

יש לזכור את הוראת סעיף 7 לחוק בית המשפט לענייני משפחה, תשנ"ה-1995, לפיו הליכי ביצוע בתובענה בענייניו של קטין, למעט בענייני רכוש, יבוצעו על פי החלטת בית המשפט ובפיקוחו. הליכי ביצוע מותנים בהגשת בקשה לפי סעי' 7 לחוק הנ"ל.

- מינוי גורמים טיפוליים כגון: מתאם הורי, מטפל רגשי, הדרכה הורית וכיוצ"ב. לדידי, סמכות זו נתונה לבית המשפט לענייני משפחה אף בלא שהוגשה תובענה, וזאת הן מכוח סמכותו הטבועה של בית המשפט לענייני משפחה סעי' 75 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984, והן מכוח הכלל, כי "בית המשפט הוא אביהם של קטינים".

דברים אלה תקפים בענייננו, נוכח העובדה שבפני בית משפט קמא תלויה ועומדת תביעה למשמורת.

יט. בבסיס החלטת בית משפט קמא להמיר את חיוב המזונות בסנקציה כספית, עמדו שתי תכליות השלובות זו בזו: האחת, תכלית עונשית עליה הרחבתי לעיל; השנייה, תכלית מניעתית, היינו - ביטול חיוב המזונות עלול להוביל להמשך ואף להחרפת הניכור ההורי; אלא שכאמור לעיל, הנני סבור, כי לא היה מקום להותיר את החיוב כפי שהורה בית משפט קמא.

לא זו בלבד אלא שאפילו היתה מוגשת תובענה מתאימה, אין לו לבית משפט קמא הכלים לדעת האם הסנקציה הכספית היא התרופה הנכונה והמתאימה לטיפול בבעיית הניכור ההורי, ואולי דווקא להיפך - הסנקציה הכספית רק תגביר את הניכור.

כ'. מכל מקום, וללא קשר למסגרת הדיונית המתאימה לשם בחינת דרכי האכיפה והביצוע ההולמים, על בית משפט לענייני משפחה להפעיל את סמכותו באופן הדרגתי, היינו - למצות תחילה את ההליך הטיפולי, ורק אם הליך זה נכשל, לשקול הפעלת סנקציות כספיות. זאת ועוד: בטרם הטלת סנקציות כספיות, מוטב, כי תונח בפני בית משפט חוות-דעת/תסקיר סעד המביא בחשבון את כל ההשלכות של הטלת הסנקציות.

ודוק: בחלק השני של ההחלטה הפעיל בית משפט קמא את סמכותו הטבועה והורה על מינוי מתאם הורי, במטרה להשיב את הסדר המשמורת המשותפת. מינוי מבורך זה, עשוי להניב את התוצאות המיוחלות, שאם לא כן, לאחריו ניתן כמובן להמשיך ולבחון התנהלות הצדדים ודרכי האכיפה והביצוע הראויים.

כא. באשר לטענות המשיבה לסילוק הבקשה על הסף, אין בידי לקבלן משני טעמים מרכזיים:

האחד, בית משפט שלערעור דחה בשעתו את בקשת רשות הערעור הקודמת מן הטעם שאינו נוהג להתערב בהחלטה על מזונות זמניים, ומשבית משפט קמא עתיד לשמוע ראיות ולהכריע בתביעת המזונות לאחר בחינה לעומק של הראיות וכלל הנסיבות. אין בפנינו איפוא הכרעות סופיות המקימות מחסום בפני המבקש לשוב ולעתור לביטול מזונות ה.

השני, המזונות הזמניים נפסקו ביום 24.7.13, היינו - לפני כמעט 4 שנים; ההחלטה הזמנית להפחתת המזונות הזמניים ניתנה ביום 9.6.15, היינו - לפני כשנתיים. ההתמשכות של ההליכים מחד, ושינוי נסיבות כה מהותי שארע במקרה דנן מאידך, מקימה למבקש את הזכות לשוב ולעתור לבחינת חיובו במזונות זמניים.

סוף דבר

כב. מכל המקובץ לעיל, הגעתי למסקנה, כי דין הערעור להתקבל, והנני מורה על ביטול החלטת בית משפט קמא. כמו כן, הנני קובע כי כל עוד ה. מתגוררת עם המבקש והוא נושא בכל צרכיה והוצאותיה, פטור הוא מהחיוב שהושת עליו בגין מזונותיה הזמניים. פטור זה תחילתו ממועד מתן החלטת בית משפט קמא - 1.3.17.

באם יחול שינוי נסיבות מהותי בהסדרי הביקורים של ה. אצל אימה - המשיבה, באופן שהסדרי הביקורים ישובו לסדרם כמתחייב מהחלטות בימ"ש קמא בסוגייה זו (החלטה מ- 28.9.14), ולכך יש לשאוף ולקוות, תהא המשיבה זכאית לעתור להשבת חיוב המבקש במזונות ה.

כג. בהחלטה זו אין כדי לבטל את קביעותיו של בימ"ש קמא בעניין מינוי מתאם הורי, וכן לגבי ההוראות שניתנו בעניין זה.

כד. נוכח מסקנתי זו, ולאחר ששקלתי את מכלול הנסיבות הנני מחייב את המשיבה לשלם למבקש הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסכום כולל של 5,000 ₪.

העירבון שהופקד על ידי המבקש, יוחזר לו באמצעות בא כוחו.

מותר לפרסום לאחר השמטת שמות הצדדים ופרטים מזהים.